Katram LOB biedram – savs stāsts

KITIJA BALCARE,
kitija@lob.lv

Videostāstu cikls "Putnustāsti. Personība" atklāj to, cik pārsteidzoša daudzveidība novērojama ne tikai putnu pasaulē, bet arī Latvijas Ornitoloģijas biedrības vairāk nekā 800 biedru vidū. Tas dod iespēju iepazīt dažus no biedriem, uzzināt "spārnotus" padomus, kā arī izzināt katram biedram personīgi nozīmīgu putnu sugu.

Iepazīt putnus zīmējot

Foto: Edgars Dzenis

Edmunds Jansons un Kristīne Zvirbule ikdienā darbojas animācijas studijā "Atom Art" un LOB biedru pulkā ir kopš 2020. gada. Edmunds Jansons ir animācijas filmu režisors, ilustrators un pasniedzējs, kuram interese par putniem radusies, vērojot tos, lai uzzīmētu: "Mēs varam attēlot to, ko pazīstam un zinām. Putnu vērošana man nozīmē estētisku baudu." Zīmējot putnus, tos var labāk arī iegaumēt. Savukārt Kristīne Zvirbule ir animatore, kas pievērsusies arī animācijas režijai. "Putnu izzināšana man dabā pavērusi citu ainavu," teic Kristīne, piebilstot, ka putnu vērošana ir labs paņēmiens, kā aizmirsties dabā. Edmunds piemetina, ka, vērojot putnus, cilvēks kļūst vērīgāks arī pret citām norisēm dabā.

Pieredzēt dabu kopā

"Putni ir daļa no dabas, ļoti skaista daļa," teic Jānis Rubenis, uzsvērdams

Foto: Edgars Dzenis

to, cik svarīgi ir pieredzēt dabu kopā ar ģimeni. Esot LOB biedru pulkā, **Rubeņu ģimene** – Santa, Betija, Jēkabs, Jānis un divi aizkadrā palikušie ģimenes locekļi – iepazīst ne tikai putnus un to dzīvotnes, bet arī citus LOB biedrus, kuri kļuvuši par labiem paziņām un pat labiem ģimenes draugiem.

Betija, kura dabas tēmām pievēršas arī studijās augstskolā un pētnieciskajā darbā entomoloģijā, kopā ar tēti Jāni veic plēsīgo putnu uzskaites. Jēkabs pašmācības ceļā ir apguvis putnu balsu atdarināšanu. Santu piesaista iespēja izzināt pārsteidzošo putnu pasauli, kad līdzās ir kāds rūdītāks putnu pazinējs.

Dot to, ko proti

Foto: Edgars Dzenis

Rasma Pīpiķe ir dažādības vadības eksperte, ikdienā darbojas Latvijas Jauno zinātnieku apvienībā un ir Rīgas Tehniskās universitātes doktorante. Vēlmi iesaistīties LOB Rasma sasaista ar brīdi bērnībā, kad aiz savas lielās ziņkāres nejauši nogāzusi bezdelīgas ligzdu. Tas ieskaņojies prātā kā viena no dzīves mācībām – nedarīt otram to, ko nevēlies, lai dara tev.

"Putni ir dabas brīnums, ar kuru esam saistīti," teic Rasma, kas dabas aizsardzībā ir līdzdarbojusies, atbalstot vides aktīvismu ar savām profesionālajām zināšanām. "Katrai organizācijai kā biedri varam dot to, ko paši protam." Līdzās zināšanām par putniem Rasma uzskata par svarīgu izprast cilvēka saikni ar dabu, turklāt izprast jau no bērnības un skolas laika. "Jāaizstāv to intereses, kuri savā vietā nevar pateikt neko," savu attieksmi pret pilsonisko aktīvismu pauž Rasma.

Putni neeksistē tukšā vietā

Foto: Edgars Dzenis

Inese Zandere ikdienā raksta grāmatas lieliem un maziem un rūpējas par izdevniecības "Liels un mazs" grāmatu nākšanu pasaulē kā izdevniecības galvenā redaktore. Prasmi lūkoties dabā un ieraudzīt to Inese apguvusi jau bērnībā, esot kopā ar savu tēvu dabā. "Redzēt putnus un būt ar viņiem kopā iemācījos uzreiz bērnībā. Pieaugušā cilvēka dzīvē iemācījos pamanīt arī ornitologus," stāsta Inese, kura daudz laika pavadījusi gan ar putnu balsu ierakstu kolekcijas veidotāju Edmundu Račinski, gan arī ar dzejnieku un ornitologu Jāni Baltvilku, kopīgi mācoties pazīt putnus dabā.

Šovasar Inesei piešķirta Jāņa Baltvilka vārdā nosauktā balva rakstniecībā par jaunākajām dzejoļu grāmatām, tostarp arī par dzejoļu grāmatu "Putni mūs redz". Par putnu vērošanai aizraujošāko vietu Inese uzskata savas lauku mājas, kas atrodas Daugavas tuvumā, netālu no putnu iecienītās Dvietes palienes.
"Dabā tu nekad neesi viens. Tu vienmēr esi kopā ar kādu. Putnošanā, tāpat kā dabas vērošanā vispār, man vienmēr gribas zināt, kas tieši tas ir, ko redzu, un kā to sauc, par ko liecina viņa klātbūtne vai klātbūtnes trūkums dabā," teic rakstniece, kura pati ir sākusi veidot savdabīgu literāru kolekciju, pierakstot, kā dažādi dzejnieki un rakstnieki savos darbos atveido putnu balsis.
"Putni neeksistē tukšā vietā, putni dzīvo dabā," uzsver Inese, stāstot par savu pilsonisko aktivitāti – publisku vēstuļu rakstīšanu un došanos piketos – mežu aizstāvībai, piebilstot, ka tā ir nebeidzama cīņa. Dzejniece mudina dzīvot tā, lai neizzustu putni, kuri mūs redz.

Par dabu jāiestājas kopīgi

Foto: Edgars Dzenis

Mairitai Lūsei un **Alesandro Dimarcio** aizraušanās ar dabas izziņu un vides aizsardzību sākusies ārpus Latvijas, bet pēc atgriešanās Latvijā abi izlēma pievienoties LOB, apzinoties, ka par dabu jārūpējas un jāiestājas kopā ar citiem.
Mairita Lūse ir vides aktīviste un pašreiz Latvijas Republikas 14. Saeimas deputāte, kura vides aizsardzības jomā sāka aktīvi darboties no brīža, kad sāka lasīt zinātnisko literatūru, savukārt Alesandro Dimarcio ir Rīgas Nacionālā zooloģiskā dārza vadošais pētnieks, kuram ir pieredze plēsīgo putnu un pūču jomā. "Putni jau nevar dzīvot, ja viņiem nav, kur dzīvot. Līdz ar to svarīga ir biotopu saglabāšana. Paskatoties pēdējos datus par meža putniem un lauku putnu indeksu, ir skaidrs, ka mums ir jādara vairāk," uzsver Mairita.

Mācību grāmatas vietā – putnu barotava

Foto: Edgars Dzenis

Dace Brūna ir aizrautīga Mālpils vidusskolas skolotāja, kura ar putnu vērošanu nodarbojas kopš bērnības un šobrīd to dara kopā ar sākumskolas skolēniem. "Putni ir tie, kas rada brīvības, neatkarības izjūtu," ir pārliecināta Dace, kuras mīļākais putns ir zilzīlīte. Ar savas mammas loloto domu, ka putni ir mūsu senču dvēseles, Dace jau bērnībā sākusi vērot putnus pie barotavām un tos barot.
Putnu barotavas pie klases loga ir sava veida mācību grāmata, kura palīdz skolēniem izzināt putnu dzīvesveidu un paradumus. Mācīšanos par putniem Dace uzskata par asredzības trenēšanu, palīdzot skatīties dabā un pamanīt tos, kas dzīvo līdzās. Bērnu interese par putniem ir "lipīga", jo tajā iesaistās arī ģimene.
"Citi cilvēki mēdz pārdzīvot, ka putni piesārņo vai kaut ko atstāj aiz sevis, bet cilvēki dabu piesārņo vēl vairāk," nosaka Dace. "Jāatrod līdzsvars, lai visi kopā varētu sadzīvot."

Laiks "uzlādei"

Ieva Vavilova ir Latvijas Ornitoloģijas biedrības biedre kopš 2017. gada, kad pēc draudzenes mikoloģes

Foto: Edgars Dzenis

Diānas Meieres aicinājuma devusies līdzi uz Lubānu vērot putnus. "Kopš tā brīža bija "āķis lūpā" un iestājos arī biedrībā," stāsta Ieva, kura mīlestību pret dabu un dzīvo tajā iemantojusi no tēva jau bērnībā.
"Putni ir laiks, kuru veltu sev un kurā "uzlādēju" sevi brīvdienās," teic Ieva. Viņa putno gan vienatnē agros rītos, gan kopā ar citiem domubiedriem, no kuriem daļu iepazinusi LOB rīkotajos kursos un pasākumos. Iesaistoties sabiedriskajā zinātnē un ievācot datus ornitoloģiskiem pētījumiem, Ieva regulāri veic arī plēsīgo putnu uzskaites. Pašreiz viņas lielākā vēlme ir redzēt vai dzirdēt dabā urālpūci.

Videostāstu cikls "Putnustāsti. Personība" tapis, pateicoties projektam "Latvijas Ornitoloģijas biedrības interešu pārstāvība un sabiedrības iesaiste", ko finansē Islande, Lihtenšteina un Norvēģija caur Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas grantu programmu "Aktīvo iedzīvotāju fonds".

Summary

Each LOB member has their own story /Kitija Balcare/

In order to show that surprising diversity can be found not only in the realm of birds, but also among the more than 800 members of the Latvian Ornithological Society, a series of video stories 'Bird Stories. A Personality' has been produced. The series provides an opportunity to get to know some of the LOB members better, to learn useful, bird-friendly tips based on their experience, which allows to improve the relationship between birds and humans, as well as to find out which bird species are personally important to each member featured in the video stories. The video stories are part of a project implemented with the support of the Active Citizens Fund.

Videostāstu cikls "Putnustāsti. Personība" ir skatāms LOB *Youtube* kontā.

Iceland Liechtenstein Norway **Active citizens** fund